

Тернопільська обласна рада
Департамент освіти і науки
Тернопільської обласної військової адміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія
ім. Тараса Шевченка

Кафедра педагогіки, дошкільної та початкової освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчально-педагогічної
роботи
М. Б. Боднар
«01» 09 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ТЕХНОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ
ДИСЦИПЛІН В ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ
ПЕРЕДВИЩОЇ, ВИЩОЇ ОСВІТИ**

рівень вищої освіти – *другий (магістерський)*
галузь знань – *01 Освіта / Педагогіка*
спеціальність – *012 Дошкільна освіта*
освітньо-професійна програма – *Дошкільна освіта. Початкова освіта*

Кременець – 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Технології виклада психолого-педагогічних дисциплін в закладах фахової передвищої, ви освіти» для здобувачів освіти, які навчаються за спеціальністю 012 Дошкіл освіта. Кременець, 2023 р. 32 с.

Розробник: Ірина Онишук, професор кафедри педагогіки, дошкільної та початкової освіти, доктор педагогічних наук, доцент.

Робочу програму навчальної дисципліни схвалено на засіданні кафедри педагогіки, дошкільної та початкової освіти.

Протокол від 31 серпня 2023 року №1

Завідувач кафедри

Тетяна ФАСОЛЬКО

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 2	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Нормативна	Нормативна
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: комп'ютерна презентація - 1	Спеціальність: 012 Дошкільна освіта Освітньо-професійна програма: Дошкільна освіта. Початкова освіта	Семестр	
Загальна кількість годин – 60		1-й	1-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента -3	Освітній рівень: другий (магістерський)	14 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	4 год.
		Лабораторні	
		-	
		Самостійна робота Індивідуальна робота	
		30 год.	50 год.
		Вид контролю:	
	Екзамен	Екзамен	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

- для денної форми – 50 % до 50 %;
- для заочної форми – 15 % до 85 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета нормативної освітньої компоненти полягає в підготовці здобувачів вищої освіти другого (магістерського) до викладацької діяльності, зокрема викладання психолого-педагогічних дисциплін в закладах фахової передвищої, вищої освіти; формуванні у них здатності не лише до простого відтворення отриманих знань, умінь і навичок у різних педагогічних ситуаціях, а й до самостійного проектування професійного зростання відповідно до запитів сучасної освіти.

Здобувачі вищої освіти знайомляться з основними поняттями освітньої компоненти, нормативно-правовим підґрунтям організації освітнього процесу, завданнями вищої освіти, основними питаннями її реформування, суттю і змістом поняття «технології викладання психолого-педагогічних дисциплін», «державний стандарт», «кваліфікаційна характеристика», «навчальний план», «навчальна програма», «робоча програма» та ін.; особливістю організації аудиторної та самостійної діяльності майбутніх фахівців; вчать моделювати освітній процес в умовах сьогодення.

У результаті вивчення освітньої компоненти здобувач освіти повинен оволодіти такими **компетентностями**:

Інтегральна компетентність	Здатність компетентно розв'язувати складні задачі й проблеми в організації та моніторингу освітнього процесу в системі дошкільної та початкової освіти або в процесі навчання фахівців із дошкільної освіти в закладах фахової передвищої, вищої освіти, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій у ситуаціях, що характеризуються невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності (КЗ)	<p><i>Компетентності, визначені стандартом вищої освіти України за спеціальністю 012 Дошкільна освіта для другого (магістерського) рівня вищої освіти</i></p> <p>КЗ-1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. КЗ-2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). КЗ-3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. КЗ-4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p><i>Компетентності, визначені закладом вищої освіти</i></p> <p>КЗ-7. Навички міжособистісного спілкування та взаємодії. КЗ-8. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.</p>
Спеціальні (фахові) компетентності (КС)	<p><i>Компетентності визначені стандартом вищої освіти України за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта» для другого (магістерського) рівня вищої освіти</i></p> <p>КС-2. Здатність здійснювати методичний супровід освітньої діяльності закладу дошкільної освіти. КС-5. Здатність створювати та впроваджувати в практику наукові розробки, спрямовані на підвищення якості</p>

	<p>освітньої діяльності та освітнього середовища в системі дошкільної, зокрема, інклюзивної освіти.</p> <p>КС-6. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність з метою підвищення психолого-педагогічної компетентності вихователів, батьків, громадськості.</p> <p>КС-8. Здатність здійснювати нормативно-правове регулювання діяльності закладу дошкільної освіти, керуючись законодавчими документами та основами професійної етики.</p> <p>КС-9. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації в професійній діяльності та до конкурентної спроможності на ринку праці.</p> <p>Компетентності, визначені закладом вищої освіти</p> <p>КС-14. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності, визначати індивідуальні професійні потреби та перспективи, оцінювати результати діяльності команд та колективів.</p>
--	--

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти сформульований у термінах **програмних результатів навчання**:

Результати навчання, визначені стандартом вищої освіти України за спеціальністю 012 Дошкільна освіта для другого (магістерського) рівня вищої освіти

ПРН-1. Критично осмислювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування дошкільної освіти в Україні.

ПРН-2. Впроваджувати інформаційні та комунікаційні технології і генерувати нові ідеї в організації освітнього процесу закладів дошкільної освіти різного типу.

ПРН-4. Аналізувати й порівнювати результати педагогічного впливу на індивідуальний розвиток дитини дошкільного віку в різних видах діяльності.

ПРН-5. Організовувати методичний супровід освітньої діяльності в мультикультурному середовищі закладу дошкільної освіти для формування в дітей поваги до різних національностей та здатності до взаємодії.

ПРН-7. Знати і використовувати в практичній діяльності законодавчу базу дошкільної освіти.

ПРН-8. Виявляти та відтворювати в практичній діяльності вихователя закладу дошкільної освіти передовий педагогічний досвід та результати досліджень.

ПРН-9. Застосовувати в професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання психолого-педагогічних дисциплін і обирати відповідні технології та методики.

ПРН-10. Володіти уміннями й навичками аналізу, прогнозування, планування, організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії,

розвивального навчання, особистісно-орієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВИКЛАДАННЯ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН В ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ, ВИЩОЇ ОСВІТИ

Тема 1. Мета та завдання викладання освітньої компоненти «технології викладання психолого-педагогічних дисциплін в закладах фахової передвищої, вищої освіти.

Завдання педагогічної освіти в Україні. Становлення і розвиток системи підготовки фахівців у галузі дошкільної освіти за кордоном та у вітчизняній теорії і практиці педагогічної освіти.

Ступенева підготовка фахівця за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта»: характеристики «молодший бакалавр», «бакалавр», «магістр», відмінності між ними.

Тема 2. Нормативно-правова база, інші документи, які відображають зміст освіти у закладах фахової передвищої, вищої освіти. Навчальний план закладу вищої освіти та його характеристика.

Характеристика робочої навчальної програми, силабусу алгоритм їх підготовки та зміст. Навчальні підручники та посібники, вимоги щодо їх оформлення. Навчальний план закладу вищої освіти та його характеристика

Тема 3: «Освітньо-професійна програма закладу фахової передвищої, вищої освіти та її характеристика».

Сутність поняття «освітньо-професійної програми» та її характеристика. Складові освітньо-професійної програми: цілі, мета, завдання, інтегральна, загальні та ахові компетентності. Ресурсне забезпечення освітньо-професійної програми. Робоча програма навчальної дисципліни закладу вищої освіти. Структура робочої програми.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 «ТЕХНОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН»

Тема 4. Основні аспекти організації освітнього процесу в закладах фахової передвищої, вищої освіти.

Зasadничі основи організації освітнього процесу в сучасних умовах реформування системи вищої освіти. Форми організації освітнього процесу в закладах фахової передвищої, вищої освіти в умовах реформування. Традиційні та інноваційні методи і прийоми викладання психолого-педагогічних дисциплін. Дистанційне навчання як сучасна педагогічна технологія. Умови

організації ефективного дистанційного освітнього процесу: зміст та шляхи вирішення.

Тема 5. Функції, типи, структура, вимоги до організації: лекцій, семінарських, практичних та лабораторних занять з психолого-педагогічних дисциплін.

Сучасні форми організації роботи зі студентами. Лекційні форми роботи. Методи роботи на лекції. Поєднання монологічного викладу з полілогом, діалогом, проблемні ситуації, ділові переговори, демонстрації, практичні міні-завдання, дискусії.

Семінарські заняття, їх місце у викладанні психолого-педагогічних курсів, види роботи на семінарських заняттях.

Роль практичних занять, види та методика проведення. Специфіка лабораторних занять та методика їх проведення.

Форми організації самостійної роботи студентів та методи контролю: колоквіуми, контрольні роботи, тестові зрізи, конференції та ін.

Контроль і оцінка знань та умінь студентів: поточний, підсумковий. Методика проведення заліків та екзаменів, як планових форм контролю.

Модульно-рейтингова і кредитно-модульна технологія навчання та оцінювання навчальних досягнень студента.

Спецкурси та спецсемінари з різних тем фахових дисциплін, як форма поглибленого їх вивчення. Мета та завдання спецкурсів і спецсемінарів. Вибір тематики з програм фахових дисциплін для поглибленого вивчення на спецсемінарах та спецкурсах.

Класифікація методів роботи викладача. Значення взаємодії викладача і студента як основа сучасних методів навчання майбутніх педагогів. Гуманістичний характер методу викладання як прояв особистісно-орієнтованого підходу у вихованні і навчанні.

Тема 6. Організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти як важлива складова підготовки майбутніх фахівців.

Роль та місце самостійної роботи студента у вищій школі. Види самостійної роботи здобувачів вищої освіти. Значення індивідуальної роботи студентів. Види індивідуальної роботи студентів. Підготовка рефератів, курсових, бакалаврських, магістерських робіт: їх особливість, значення в підготовці майбутнього фахівця, вимоги, дотримання принципів академічної доброчесності. Академічна доброчесність та її значення. Науково-пошукова діяльність студентів.

Значення дослідницької діяльності студентів в опануванні викладання психолого-педагогічних дисциплін. Основні принципи дослідницької діяльності магістрів.

Презентація результатів дослідницької діяльності студентів з опанування навчальних курсів, апробація результатів експериментально-дослідної діяльності.

Тема 7. Творчий підхід в конструюванні змісту курсів. Інноваційні технології викладання психолого-педагогічних дисциплін в закладах фахової передвищої, вищої освіти.

Поняття педагогічноВизначення концепції викладання курсу. Робота викладача над курсом. Навчальні програми з фахових дисциплін. Взаємозв'язок навчальних та робочих програм.

Планування викладання курсів. Підготовка робочих програм і планів. Розподіл тем за формами роботи з курсу. Інноваційні технології викладання у закладах фахової передвищої, вищої освіти.

Конструювання змісту загальнотеоретичних тем курсу та робота над ними. Особливості вивчення студентами мети та завдань освітньої роботи з основ образотворчого мистецтва з методикою керівництва зображувальною діяльністю дошкільників у дітей передошкільного та дошкільного віку. Значення семінарських, практичних та лабораторних занять; особливість їх проведення. Організація самостійної роботи студента. Критерії оцінювання студентів на практичних, семінарських та лабораторних. Активізація творчих проявів студентів під час вивчення курсу.

4. Структура навчальної дисциплін

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усьог о	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВИКЛАДАННЯ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН В ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ, ВИЩОЇ ОСВІТИ												
Тема 1. Мета та завдання викладання освітньої компоненти «Технології викладання психолого-педагогічних дисциплін в закладах фахової передвищої, вищої освіти»	8	2	2	-	-	4	11,5	1	0,5	-	-	10
Тема 2 «Нормативно-правова база, інші документи, які відображають зміст освіти у закладах фахової передвищої, вищої освіти. Навчальний план закладу вищої освіти та його характеристика	8	2	2	-	-	4	11,5	1	0,5	-	-	10

».													
Тема 3. «Освітньо-професійна програма закладу фахової передвищої, вищої освіти та її характеристика».	8	2	2	-	-	4	10			-	-		10
Разом за змістовим модулем 1	24	6	6	-	-	12	33	2	1	-	-		30
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 «ТЕХНОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН													
Тема 4. Основні аспекти організації освітнього процесу в закладах фахової передвищої, вищої освіти	8	2	2	-	-	4	6,5	1	0,5	-	-		5
Тема 5. Функції, типи, структура, вимоги до організації: лекцій, семінарських, практичних та лабораторних занять з психолого-педагогічних дисциплін	8	2	2	-	-	4	6,5	1	0,5	-	-		5

Тема 6. Організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти як важлива складова підготовки майбутніх фахівців	10	2	4	-	-	4	7	1	1	-	-	5
Тема 7. Конструювання змісту курсів та планування роботи викладача психолого-педагогічних дисциплін в закладах фахової передвищої, вищої освіти	10	2	2	-	-	6	7	1	1	-	-	5
Разом за змістовим модулем 2	36	8	8			51	27	4	3			20
Модуль 2												
ІНДЗ		-	-	-	-		-	-	-	-	-	-
Усього годин за модулем 2		-	-	-	-		-	-	-	-	-	-
Усього годин	60	14	16	-	-	30	60	6	4	-	-	50

5.Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Історія розвитку навчальної дисципліни, сучасний стан та перспективи.	2	0,5
2	Аналіз Стандартів вищої освіти. Аналіз освітньо-професійно програм, початкових планів.	2	

3	Аналіз основних аспектів організації освітнього процесу в закладах фахової передвищої, вищої освіти.	2	
4	Особливість організації дистанційної форми освіти: переваги і недоліки.	2	0,5
5	Конструювання змістів курсів психолого-педагогічних дисциплін. Розробка робочих навчальних програм, лекцій, семінарських, практичних, лабораторних занять.	2	
6	Конструювання змісту самостійної роботи здобувачів вищої освіти з психолого-педагогічних дисциплін. Мотивація пізнавальної діяльності майбутніх фахівців.	2	1
7	Моделювання фрагментів лекційних, семінарських, практичних, лабораторних занять з психолого-педагогічних дисциплін	2	1
8	Значення інноваційних технологій викладання психолого-педагогічних дисциплін в підготовці майбутніх фахівців	2	
Разом годин		16	4

Рекомендації до проведення семінарських занять

Форми проведення практичних занять різні: власне практичне заняття, семінар, наукова конференція, ділова гра, психологічний практикум, творча лабораторія, консультування.

Мета *семінарських* занять – розширення у здобувачів освіти інформування до загальної проблематики курсу, озброєння сукупністю вмінь отримання наукової інформації, формування навичок роботи з різними джерелами інформації (законодавчими, нормативними документами, програмами виховання, навчання і розвитку дітей, науковими, навчальними, методичними джерелами, періодикою), перетворення інформації та подання її в різних формах (виступ, цитата, теза, анотація, реферат тощо).

Головна мета семінарських занять – уточнити, конкретизувати, систематизувати знання і забезпечити студентам можливість оволодіти навичками та вміннями використання теоретичних знань.

Під час семінарських занять студенти проявляють самостійність та творчу активність, спрямовану на розширення та деталізацію знань, здобутих на лекціях, а також набувають вміння висловлювати особистісну точку зору та науково аргументувати її.

Практичне знання включає: проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок студентів, виконання творчих завдань з їх обговоренням, перевірку та оцінювання.

Семінарські і практичні заняття проводяться в основному з навчальними групами. Досить позитивні результати під час семінарських занять дає поділ студентів на проблемні групи, особливо тоді, коли ці групи комплектуються за бажанням самих здобувачів вищої освіти.

6.Самостійна робота

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	<p>Практичне заняття №1 Тема: Історія розвитку навчальної дисципліни, сучасний стан та перспективи. <i>Завдання для самостійної та індивідуальної роботи:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ознайомтесь із концептуальними засадами розвитку фахової передвищої, вищої освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта. Зробіть презентацію. • Зобразіть у вигляді схеми пріоритети та перспективи підготовки фахівців дошкільної освіти на сучасному етапі. 	4	10
2	<p>Практичне заняття № 2 Тема: Аналіз Стандартів вищої освіти. Аналіз освітньо-професійно програм, начальних планів. <i>Завдання для самостійної роботи</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Проаналізуйте навчальні плани спеціальності 012 «Дошкільна освіта» за освітньо-професійними програмами «бакалавра», «магістра». 2. Проаналізуйте співвідношення годин відведених на вивчення циклу психолого-педагогічних дисциплін. 3.Проаналізуйте співвідношення аудиторних годин та годин для самостійної роботи студентів, що виділяються на вивчення дисциплін 	4	10

	психолого-педагогічних дисциплін.		
3	<p>Практичне заняття № 3</p> <p>Тема: Аналіз основних аспектів організації освітнього процесу в закладах фахової передвищої, вищої освіти</p> <p><i>Завдання для самостійної роботи</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Проаналізуйте нормативні документи щодо організації освітнього процесу в сучасних умовах. • Підготуйтеся до участі у дискусії на тему: «Від чого залежить ефективність організації освітнього процесу у вищій школі?». 	4	10
4	<p>Практичне заняття №4.</p> <p>Тема: Особливість організації дистанційної форми освіти: переваги і недоліки.</p> <p><i>Завдання для самостійної роботи:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Опрацюйте науково-методичну літературу з проблеми; зробіть висновки. 	4	5
5	<p>Практичне завдання № 5</p> <p>Тема: Конструювання змістів курсів психолого-педагогічних дисциплін. Розробка робочих навчальних програм, лекцій, семінарських, практичних, лабораторних занять.</p> <p><i>Завдання для самостійної роботи:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - розробіть презентацію традиційних форм організації освітнього процесу. - Розробіть презентації інноваційних форм організації освітнього процесу. 	4	5
6	<p>Практичне завдання №6</p> <p>Тема: Конструювання змісту самостійної роботи здобувачів вищої освіти з психолого-педагогічних дисциплін. Мотивація пізнавальної діяльності майбутніх фахівців</p> <p><i>Завдання для самостійної роботи</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Розробіть рекомендації щодо організації ефективної самостійної роботи здобувачів освіти в сучасних умовах. 	4	5

7	<p>Практичне завдання №7</p> <p>Тема: Моделювання фрагментів лекційних, семінарських, практичних, лабораторних занять з психолого-педагогічних дисциплін</p> <p><i>Завдання для самостійної роботи</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Перерахуйте знання, уміння і здібності, необхідні для успішної роботи викладача; • Роль колоквиумів, заліків і екзаменів у вивченні фахової методики, їх переваги і недоліки; • Визначте найважливіші дидактичні критерії підручника, навчально-методичного посібника з фахової методики. 	4	5
8	<p>Практичне завдання № 8</p> <p>Тема: Значення інноваційних технологій викладання психолого-педагогічних дисциплін в підготовці майбутніх фахівців.</p> <p><i>Завдання для самостійної роботи</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Підготуйтеся до участі у дискусії «Методика і технологія: спільне і відмінне». 	6	5
	Разом годин	30	50

Самостійна робота здобувача вищої освіти здійснюється згідно «Положення про організацію самостійної роботи студентів в Кременецькій обласній гуманітарно-педагогічній академії ім. Тараса Шевченка» (https://kogpa.edu.ua/images/main_dir/polozhennya/pol%20sam%20rob%20styd.pdf)

. Самостійна робота є важливою складовою підготовки кваліфікованого фахівця, конкурентоспроможного на ринку праці, здатного до компетентної професійної діяльності на рівні світових стандартів.

Самостійна робота студентів є одним з компонентів освітнього процесу, важливим чинником, що формує вміння навчатися, сприяє активізації засвоєння знань, основним засобом опанування навчального матеріалу в позааудиторний час.

Мета самостійної роботи здобувачів – засвоїти в повному обсязі навчальну програму освітнього компонента «Технології викладання психолого-педагогічних дисциплін в закладах фахової передвищої, вищої освіти» і сформувати самостійність як особистісну рису та важливу професійну якість, сутність якої полягає в умінні систематизувати, планувати та контролювати власну діяльність і вмінні адаптуватися до навколишнього середовища.

Самостійна робота передбачає такі складові:

- самостійну роботу при підготовці до семінарських занять;
- аудиторну роботу під час семінарських занять;
- виконання самостійних робіт у формі підготовки рефератів з конкретних проблем і усних доповідей;
- тестування.

Навчальний час, що відведений для самостійного вивчення дисципліни, регламентується навчальним планом. Зміст самостійної роботи студентів над конкретною дисципліною визначається її навчальною програмою, методичними матеріалами та вказівками викладача.

Самостійна робота студентів визначається системою навчально-методичних засобів:

- підручниками;

- конспектами лекцій, матеріалами практичних і семінарських занять;
- електронними навчально-методичними посібниками, що містяться в електронних програмах кафедри і бібліотеки;

- опорними конспектами викладачів;
- консультаціями викладачів.

Крім того, самостійна робота передбачає опрацювання:

- законодавчих та нормативних актів;
- матеріалів електронних видань.

Навчальний матеріал, що опрацьовується студентами самостійно, вноситься на підсумковий контроль.

Упродовж вивчення курсу багато уваги приділяється підвищенню самостійності мислення здобувачів освіти, що здійснюється при проведенні аудиторних занять. Зокрема, практикується самостійна аудиторна робота, яка передбачає, що студенти беруть участь у складанні питань для самоконтролю, аналізі доповідей студентів, перевірці відповідей, рецензуванні результатів перевірок, виконанні тестових завдань тощо. Самостійність мислення здобувачів освіти активізується також постановкою проблемних питань під час читання лекцій, проведення семінарських занять, обговорення результатів виконання самостійних завдань.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти під час самостійної роботи на семінарських та практичних заняттях

Відмінно (А) – має міцні знання з дисципліни; вільно орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; вміло й упевнено, з незначною кількістю помилок застосовує знання в практичних ситуаціях; виявляє різноманітні творчі уміння застосування знань, навичок в навчально-дослідній і практичній діяльності.

Добре (В) – має добрі знання з дисципліни, з частковими помилками; достатньо впевнено, в загальному вірно орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; упевнено, лише з кількома суттєвими

помилками застосовує знання в практичних ситуаціях; виявляє творчі уміння застосування знань, навичок в навчально-дослідній і практичній діяльності.

Добре (С) – дає відповідь, що задовольняє ті ж вимоги, що й оцінка «Добре (В)», але допускає неістотні, другорядні помилки та поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу.

Задовільно (Д) (задовільно; достатньо) – має непогані, мінімально достатні знання з дисципліни, зі значними помилками; у загальному достатньо орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не досить впевнено, з суттєвими помилками застосовує знання в практичних ситуаціях; виявляє творчі уміння застосування знань, навичок в навчально-дослідній і практичній діяльності зі значною кількістю недоліків.

Задовільно (Е) (задовільно) – виявляє знання і розуміння основних положень курсу, але викладає матеріал не досить повно і допускає значні помилки; відчуває труднощі при виконанні практичних завдань; відповіді подані нелогічно.

Незадовільно (FX) (з можливістю повторного складання; з обов'язковим повторним курсом) – не має мінімально достатніх знань з дисципліни; погано або зовсім не орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не виявляє навичок застосування знань в практичних ситуаціях; не виявляє творчі уміння застосування знань, навичок в навчально-дослідній і практичній діяльності.

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання з освітньої компоненти – це вид позааудиторної індивідуально-дослідної роботи, що виконується в процесі вивчення програмового матеріалу і містить результати дослідницького пошуку та відображає рівень навчальної компетентності магістрів.

Мета ІНДЗ: систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчальної дисципліни, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена практична робота у межах навчальної програми освітньої компоненти, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських занять і охоплює її весь зміст.

Вид ІНДЗ: тематичний проєкт (тема на вибір):

1. Розробити контент навчальних дисципліни «Педагогіка дошкільна» (навальна програма, лекції, практичні, завдання для самостійної роботи та ІНДЗ та ін.).
2. Розробити контент навчальної дисципліни «Психологія дитяча» (навальна програма, лекції, практичні, завдання для самостійної роботи та ІНДЗ та ін.).

Порядок подання та захист ІНДЗ

1. ІНДЗ подається викладачу не пізніше ніж за 2 тижні до підсумкового контролю або завершення семестру.
2. Оцінка за ВІНДЗ виставляється на заключному занятті (семінарському, практичному) на основі попереднього ознайомлення викладача із змістом ІНДЗ. Можливий захист завдання шляхом усного звіту здобувача освіти про виконану роботу або презентацію.
3. Оцінка ІНДЗ враховується при виведенні підсумкової оцінки з навчального курсу.

Критерії оцінювання ІНДЗ:

При розробленні критеріїв оцінки за ІНДЗ береться за основу повнота і правильність виконання завдання, ступінь усвідомлення та розуміння здобувачем освіти навчального матеріалу проблемного характеру; враховується здатність диференціювати, інтегрувати та уніфікувати отримані знання, застосовуючи наукову термінологію; уміння здійснювати самостійний пошук та використання додаткового матеріалу для глибокого, логічного та творчого аналізу вивченого; уміння творчо застосовувати теоретичні знання при виконанні практичних завдань; мовленнєве оформлення відповіді тощо.

1-3 бали – здобувач освіти може поверхнево розрізняти об'єкт навчання і відтворити деякі його елементи при виконанні індивідуального навчально-дослідного завдання;

4-6 бали – здобувач освіти може частково розрізняти об'єкт навчання і відтворити деякі його елементи при виконанні індивідуального навчально-дослідного завдання;

7-9 балів – здобувач освіти знає більше половини навчального матеріалу, розуміє основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило, здатен відтворити його з помилками, має стійкі навички роботи з текстом підручника, може самостійно оволодіти більшою частиною заданого матеріалу, формулює поняття, наводить приклади, знає основні дати, орієнтується в хронології, підтверджує висловлене судження одним-двома аргументами; здатен використовувати наочні матеріали; відповіді непослідовні та нелогічні.

10-12 балів – здобувач освіти виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, може поверхово аналізувати події, процеси, явища і робити певні висновки; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена; самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми, вміє застосовувати знання при розв'язуванні задач за зразком; користується додатковими джерелами.

12-15 балів – здобувач освіти правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, розуміє основоположні теорії і факти, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; уміє наводити окремі власні приклади та підтвердження певних думок, застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; самостійно користується додатковими джерелами; частково контролює власні навчальні дії; правильно використовує термінологію; складає таблиці та схеми.

16-18 балів – знання здобувача освіти є достатньо повними, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, логічно висвітлює події

з точки зору смислового взаємозв'язку, уміє аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежності між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями.

19-21 балів – здобувач освіти володіє глибокими та міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та протиріччя процесів; робить аргументовані висновки; використовує додаткові джерела та матеріали; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності; вирішує творчі завдання; відрізняє упереджену інформацію від об'єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну;

22-24 балів – здобувач освіти володіє глибокими і міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та протиріччя процесів; робить аргументовані висновки; критично оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; використовує додаткові джерела та матеріали; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності; вирішує творчі завдання; відрізняє упереджену інформацію від об'єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну; здатен творчо проявити себе в процесі навчально-пізнавальної діяльності, виклад матеріалу структурований та відповідно технічно оформлений.

26-28 балів – здобувач освіти має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів-доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію;

29-30 балів – здобувач освіти має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів-доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї; самостійно виконує науково-дослідну роботу;

логічно і творчо викладає матеріал письмовій чи друкованій формі; розвиває свої обдарування та нахили, здатен повною мірою проявити творчий потенціал.

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень здобувача освіти з навчальної дисципліни..

Здобувач освіти може набрати за ІНДЗ – максимально 30 балів.

8.Методи навчання

Пояснювально-ілюстративні та проблемно-інтерактивні: лекції; презентації із застосуванням ІКТ, евристична бесіда, творчі есе, дискусії, полілоги, моделювання ситуацій, тематичні презентації, робота в групах, поточні тестування, виконання індивідуальних психологічних досліджень, самостійна робота, робота з науковою літературою.

9.Методи контролю

Поточне тестування, контрольні роботи, самостійні роботи, усне опитування, оцінка за творче завдання, підсумковий тест – екзамен.

10. Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти у процесі поточного і проміжного контролю

Поточне тестування та самостійна робота									Сума
ЗМ1			ЗМ 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	Тест	ІНЗД	
5	5	5	5	5	5	10	30	30	100

Відповідність національної шкали оцінювання академічної успішності шкалі ЄКТС

«А» (за шкалою ЄКТС) відмінно (за національною шкалою) – 90-100 балів (за школою оцінювання з навчальної дисципліни):

критерії оцінювання:

- здобувач освіти виявляє глибокі, міцні і системні знання навчально-пограмового матеріалу;
- воодіє теоретичними основами дослідження проблеми;

- демонструє вміння самостійно знаходити і користуватися джерелами інформації, критично оцінювати окремі нові акти, явища ідеї;

- виявляє варіативність мислення і раціональність у виборі способів роз'яснення практичних завдань;

«В» добре (за шкалою ЄКТС) добре (за національною шкалою) – 82-89 балів (за школою оцінювання з навчальної дисципліни):

критерії оцінювання:

- здобувач освіти виявляє повні, ґрунтовні знання навчально-програмового матеріалу;
- демонструє розуміння основоположних теорій і фактів, вміння аналізувати, порівнювати і систематизувати інформацію, робити певні висновки;
- вільно застосовувати матеріал у власній аргументації;
- при виконанні практичних завдань допускає несуттєві помилки;
- відповідь повна, логічна, обґрунтована, але містить несуттєві неточності.

«С» (за шкалою ЄКТС) добре (за національною шкалою) – 75-81 балів (за школою оцінювання з навчальної дисципліни):

критерії оцінювання:

- здобувач виявляє ґрунтовані знання навчально-програмового матеріалу, але вони носять, в основному репродуктивний характер;
- демонструє розуміння основоположних теорій і фактів, вміння аналізувати, порівнювати і систематизувати інформацію, робити певні висновки на основі отриманих знань;
- при виконанні практичних завдань допускає окремі помилки;
- відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями.

«Д» (за шкалою ЄКТС) задовільно (за національною шкалою) – 67-74 балів (за школою оцінювання з навчальної дисципліни):

критерії оцінювання:

- здобувач виявляє знання і розуміння основних положень навчального

матеріалу, проте спостерігається їх недостатня глибина та осмисленість;

- виявляє вміння частково аналізувати навчальний матеріал, порівнювати і робити певні, але неконкретні і неточні висновки.

«Е» (за шкалою ЄКТС) задовільно (за національною шкалою) – 60-66 балів (за школою оцінювання з навчальної дисципліни):

критерії оцінювання:

- здобувач освіти виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, проте допускає неточності у їх розумінні;
- допускає порушення логічності та послідовності, викладу матеріалу;
- не вміє пов'язувати теоретичні положення з практикою.

«FX» (за шкалою ЄКТС) незадовільно (з можливістю повторного складання) – 35-59 балів (за школою оцінювання з навчальної дисципліни):

критерії оцінювання:

- здобувач освіти фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу;
- має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення;
- виявляє елементарні знання фактичного матеріалу;
- відсутні уміння і навички в роботі з джерелами інформації.

«F» (за шкалою ЄКТС) незадовільно з обов'язковим повторним курсом – 0- 34 балів (за школою оцінювання з навчальної дисципліни):

критерії оцінювання:

- не відтворює значну частину навчального матеріалу;
- не вміє викладати матеріал;
- не має уявлення про об'єкт вивчення;
- не володіє вмінням розв'язувати практичні завдання.

Критерії оцінювання за національною шкалою

Оцінка А «5» (відмінно) (90-100): здобувач освіти виявляє міцні, глибокі та системні знання навчально-програмового матеріалу; відповідь студента повна, правильна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення

навчального матеріалу; демонструє вміння самостійно знаходити та користуватися джерелами інформації, критично оцінювати окремі нові факти, явища, ідеї, встановлювати причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки, робити аргументовані висновки; користуватися широким арсеналом засобів доказів власної думки, вирішує складні проблемні завдання; виявляє варіативність мислення і раціональність у виборі способів розв'язання практичних завдань; творчого застосовує професійного вміння і навички; вміє пов'язувати теорію практикою; володіє культурою викладу інформації, мова здобувача освіти грамотна.

Оцінка В «4» («добре») (82-89): здобувач освіти виявляє міцні, повні, ґрунтовні знання навчально-програмового матеріалу; демонструє розуміння основоположних теорій і фактів, вміння аналізувати з обраною професією та робити висновків; використовує загальновідомі докази у власній аргументації; вільно застосовує матеріал у стандартних ситуаціях; відповідь здобувача в цілому правильна, логічна та достатньо обґрунтована, однак при відповіді та виконання практичних завдань допускає несуттєві помилки; рівень мовленнєвої культури відповідає загальноприйнятим нормам.

Оцінка С «4» (добре) (75-81): здобувач освіти виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, про те його знання недостатньо глибокі та осмисленні; відповідь на рівні загальних уявлень про предмет; демонструє деяке порушення логічності й послідовності викладу матеріалу; виявляє вміння частково аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити певні, але неконкретні й неточні висновки; не вміє розв'язувати теоретичні положення з практикою; має фрагментарні навички в роботі з джерелами інформації; виявляє культуру викладу знань.

Оцінка «Д» «3» (задовільно) (67-74): здобувач освіти фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу; має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення; виявляє елементарні знання фактичного матеріалу; викладає матеріал уривчастими реченнями, при відповіді допускає суттєві помилки, які не здатен виправити після коректування запитань; недостатньо володіє

розумовими операціями; відсутні уміння і навички у роботі з джерелами інформації; не вміє логічно мислити та викласти свою думку.

Оцінка «E» «3» задовільно (60-66): здобувач освіти має мінімально достатні знання з дисципліни, зі значними помилками; у загальному недостатньо орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не досить впевнено, з суттєвими помилками застосовує знання в практичних ситуаціях.

Оцінка «FX» «2» (незадовільно) (35-59) (з можливістю повторного складання): здобувач освіти не має мінімально достатніх знань з дисципліни; погано або зовсім не орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не виявляє навичок застосування знань у практичних ситуаціях; не виявляє творчі уміння застосування знань, навичок у навчально-дослідній та практичній діяльності.

Оцінка «F» «2» (незадовільно) (0-34) (з обов'язковим повторним курсом): здобувач освіти не має мінімально достатніх знань з дисципліни; погано або зовсім не орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не виявляє навичок застосування знань у практичних ситуаціях.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	Для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно	не зараховано

		можливістю повторного складання	можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

Навчально-методичне забезпечення, у тому числі на освітій платформі MOODL, підручники, посібники, періодичні видання, мультимедійні презентації за змістом тем.

Рекомендована література

Базова

1. Андрющенко В. Глобальні тренди розвитку освіти XXI століття. Вища освіта України. 2019. № 3. С. 6–14. URL: https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/37474/Andrushchenko_2019_3.pdf?sequence=1 (дата звернення: 23.03.2023)

2. Базовий компонент дошкільної освіти (2021). Нова редакція та поради для організації освітнього процесу. URL: <https://ezavdnz.expertus.com.ua/book?bid=37876>

3. Біляковська О.О. Дидактика вищої школи : навч. посібник /О. О. Біляковська, І.Я. Мищишин, С.Б. Цюра. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2013. 360 с.

4. Булда А.А., Субіна О.О. Психолого-педагогічна підготовка майбутніх магістрів як важлива складова їх професійного становлення. Вісник Черкаського університету. Серія «Педагогічні науки». 2019. № 2. С. 68–72. doi: 10.31651/2524-2660-2019-2-68-72

5. Давидюк М.О. Імерсивне освітнє середовище: принципи побудови і практики успішної реалізації. Сучасні інформаційні технології та інноваційні

методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. 2021. Вип. 59. С. 98–105. doi: 10.31652/2412-1142-2021-59-98-105

6.Данилишина К. Структура інформаційного освітнього середовища та використання його у підготовці майбутніх педагогів професійного навчання. Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету. 2021. С. 63–76. doi: <https://doi.org/10.28925/2414-0325.2019s6>

7.Лєвлєв О. Реалізація дидактичних принципів у процесі формування професійнопедагогічної мобільності майбутнього викладача. Гірська школа Українських Карпат.2019. № 20. С. 97–101. doi: 10.15330/msuc.2019.20.97-101

8.Калаур С.М. Діда Г.А. Методологічні засади інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесу. Науковий журнал Хортицької національної академії. – 2022. Вип. 2(7). С. 17–26. URL: <https://doi.org/10.51706/2707-3076-2022-7-2> (дата звернення: 23.03.2023).

9.Когут У., Сікора О., Вдовичин Т. Виклики навчання та викладання в умовах війни. Молодь і ринок. 2022. № 6(204). С. 83–88. URL: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2022.260171> (дата звернення: 23.03.2023).

10.Леонтєва І.В. Педагогічний кейс як засіб розвитку критичного мислення майбутніх викладачів. Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка. 2019. № 32. С. 29–38. doi: 10.28925/2311-2409.2019.32.4

11.Литвин А. В., Руденко Л.А. Вплив психології на педагогічну науку та практику: полемічні аспекти. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. 2018. Вип. 50. С. 144–151. URL: https://sci.ldubgd.edu.ua/bitstream/123456789/4853/1/Литвин%20Руденко%20Ст_Вінниця_Вип_50_2018.pdf (дата звернення: 23.03.2023).

12.Литвин В. Індивідуальна освітня траєкторія здобувачів вищої освіти: контентаналіз поняття, принципи побудови, форми та методи реалізації. Молодь і ринок. 2021. № 9 (195). С. 93–100. URL: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2021.243899> (дата звернення: 23.03.2023).

13.Мельник І.М., Заремба Л.В. Ділова гра в системі методів активного

навчання магістрів дошкільної освіти. Молодий вчений. 2019 № 2(66). С. 493–496. URL: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-2-66-106> (дата звернення: 23.03.2023).

14.Наливайко О. Модель проектної діяльності здобувачів освіти в цифровому просторі на прикладі дисциплін педагогічного циклу. Відкрите освітнє е- середовище сучасного університету. 2021. № 10. С. 166–179. URL: <https://doi.org/10.28925/2414-0325.2021.1014> (дата звернення: 23.03.2023).

15.Онищенко Н. П. Методологічні підходи до викладання педагогічних дисциплін у процесі професійної підготовки майбутніх учителів. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. 2021. № 75(2).С. 153–159. URL: <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2021.75-2.29> (дата звернення: 23.03.2023).

16.Павелків Р., Петренко І. Педагогічні підходи до формування освітнього простору: теоретичний аналіз проблеми. Інноватика у вихованні. 2021. Т. 1, Вип. 13. С. 39–49. doi:10.35619/iiv.v1i13.371

17.Підготовка фахівців з дошкільної освіти за кредитно-модульною системою організації навчального процес: навч. посібник для студентів ВНЗ / Т.І.Поніманська. Н.М. Горопаха, І.М. Дичківська та ін. – 2-ге вид., доп. – К.: Слово, 2010. — 256 с.

18.Сікорський П. Основні педагогічні підходи та їх вплив на формування навчальних технологій. Освітні обрії. 2021. № 1(52). С. 96–100. URL: <http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/11028> (дата звернення: 23.03.2023).

19.Староста В. Технології інтерактивного навчання: сутність, класифікація. Науковий вісник МНУ імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки. 2019. № 1(64). С. 232–237. URL: <http://mdu.edu.ua/wp-content/uploads/Ped-visnyk-64-2019-47.pdf> (дата звернення: 23.03.2023).

20.Степанова Т., Курчатова А. Організація і керівництво дошкільною освітою в Україні. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2018. 236 с.

21.Стинська В., Прокопів Л. Інноваційні методики викладання дисциплін у ЗВО в процесі магістерської підготовки. Гірська школа Українських Карпат.

2020. № 22. С. 145–149. doi: 10.15330/msuc.2020.22.145-149

22.Сучасні технології в освіті: реком. бібліогр. покажч. Ч. 1. Сучасні технології навчання. АПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, Маріуп. держ. гуманіт. ун-т – К. : [б. в.], 2017. – 307 с.

23.Ткаченко Л. В., Хмельницька О. С. Особливості впровадження дистанційного навчання в освітній процес закладу вищої освіти. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. 2021. № 75(3). С. 91–96. URL: <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2021.75-3.18> (дата звернення: 23.03.2023).

24.Хриков Є. М. Стан та напрями розвитку педагогічної науки в Україні. Український педагогічний журнал. 2018. № 2. С. 99–112. URL: <https://uej.undip.org.ua/index.php/journal/article/view/494> (дата звернення: 23.03.2023).

25.Фунтікова О.О. Викладання методик дошкільної освіти : навч. посібник. Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2016. 192 с.

26.Цюняк О. Професійна підготовка майбутніх магістрів початкової освіти до інноваційної діяльності як наукова проблема. Освітні обрії. 2020. № 1(50). С. 201–205. URL: <http://lib.pnu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/8554/1/4105-Текст%20статті-8748-1-10-20200730.pdf> (дата звернення: 23.03.2023).

27.Boichenko M., Kozlova T., Kulichenko A., Shramko R., Polyezhayev Y. Creative activity at higher education institutions: Ukrainian pedagogical overview. Amazonia Investiga. – 2022. № 11(59). P. 161–171. URL: <https://doi.org/10.34069/AI/2022.59.11.15> (дата звернення: 23.03.2023).

28.Meniailo V., Shapran Y., Shapran O., Serhiichuk O., Bahno Y., Kanibolotska O. Innovative Training of Future Teachers of Higher Education Institutions in the Conditions of Distance Learning. Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala. 2021. № 13(2). P. 288–303. URL: <https://doi.org/10.18662/rrem/13.2/422> (date of access: 23.03.2023).

29. Savchenko V., Pavliuk V. Innovative approaches to future teachers' training in higher education institutions. Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету. 2021. № 1. С. 21–27. URL: <https://doi.org/10.31499/2307-4906.1.2021.228558> (дата звернення: 23.03.2023).
Wierzejska J. New research areas and research problems in labor pedagogy. Людинознавчі студії. Серія «Педагогіка». 2018. № 6(38). С. 74–83. doi: 10.24919/2313-2094.6/38.123464

Додаткова

30. Онищук І.А. До проблеми формування готовності майбутніх вихователів ДНЗ до розвитку творчого самовираження зростаючої особистості. *Науковий вісник Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка. Серія «Педагогіка»* / за заг. ред. А. М. Ломаковича, В. Є. Бенери. Кременець : ВЦ КОГПА ім. Тараса Шевченка, 2016. Вип. 6. С. 40–49.

31. Онищук І.А. Актуальність підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до культури самовираження. *Науковий вісник Кременецького обласного гуманітарно-педагогічного інституту ім. Тараса Шевченка. Серія «Педагогіка»* / за заг. ред. А. М. Ломаковича, В. Є. Бенери. Кременець : ВЦ КОГПА ім. Тараса Шевченка, 2017. Вип 7. С. 120–128.

32. Онищук І.А. Підготовка фахівців дошкільної освіти до розвитку культури самовираження як педагогічна проблема. Сучасна система освіти і виховання: досвід минулого – погляд у майбутнє : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Київ : ГО «Київська наукова організація педагогіки та психології», 2017. С. 94–97.

33. Онищук І. А. Розвиток культури самовираження майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти у художній діяльності : навчально-методичний посібник. Львів : Камула. 2019. 204 с.

33. Problems of organization of professional and educational trajectory of future primary school teachers. *Pedagogical and psychological sciences : development prospects in countries of Europe at the beginning of the third millennium. Pedagogical and psychological sciences : development prospects in*

countries of Europe at the beginning of the third millennium : Collective monograf dr
Małgorzata Korecka. Riga : Izdevnieciba «Baltija Publishing», 2018. Vol. 1. 412 p.

Інформаційні ресурси

1. <https://mon.gov.ua/ua/tag/doshkilna-osvita>
2. <http://www.osvita.ua/>
3. <https://www.pedrada.com.ua/rubric/8-upravlnnya-zdo>
4. Вихователь-методист дошкільного закладу. URL:
<https://emetodyst.expertus.com.ua/>